

E. O.

"Studies in ancient technology", R. J. Forbes, Vols. I-IV, Leiden 1955-1956 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 3/2, 314

1958

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Poszczególne życiorysy napisane są w formie bardzo popularnej, żywej, nieco anegdotycznej, na ogół jednak wcale dobrze charakteryzują postacie uczonych i ich dorobek.

E. O.

R. J. Forbes, *Studies in ancient technology*. E. J. Brill, Leiden. Vol. I, 1955, s. 194, rys. 40, tabl. 9; vol. II, 1955, s. 215, rys. 38, tabl. 7; vol. III, 1955, s. 268, rys. 46, tabl. 24; vol. IV, 1956, s. 257, rys. 36, tabl. 7.

Najwybitniejszy ze znawców techniki starożytnej, przewodniczący Międzynarodowej Unii Historii Nauki, prof. Forbes podsumowuje swe wieloletnie badania w szeregu tomików *Studiów o technice starożytnej*. Każdy tomik zawiera kilka mniej lub więcej ze sobą powiązanych rozpraw omawiających historię pewnej gałęzi techniki w okresie formacji niewolniczej głównie w krajach basenu śródziemnomorskiego. Wiele z rozpraw obejmuje również okres średniowiecza, a niektóre omawiają także technikę krajów Dalekiego Wschodu.

We wstępie do pierwszego tomu autor tak charakteryzuje cel serii: „opisać niektóre fazy starożytnej techniki, ujawnić luki w naszej wiedzy i próbować stosowania metod współczesnej techniki, filologii i archeologii dla naszkicowania starożytnej techniki w taki sposób, aby dawało to historykom, archeologom i filologom pewną informację o umiejętnościach i kulturze materialnej starożytności“.

Tom I *Studiów* zawiera rozprawy: o zastosowaniu bituminów i nafty (rozprawa ta jest nowym wydaniem pracy autora sprzed lat dwudziestu), o początkach alchemii oraz o zaopatrzeniu w wodę.

Tom II obejmuje nawodnianie i osuszanie, źródła energii oraz transport drogowy i budowę dróg. Osobna rozprawka dotyczy rozwoju hodowli wielbłąda.

Tom III omawia niektóre działy technologii chemicznej i techniki przemysłu spożywczego (kosmetyki i perfumy, wino i piwo, pozostałe produkty spożywcze, sól i środki konserwacji pożywienia, farby, pigmenty i atrament).

Tom IV jest najbardziej zwarty dając obraz rozwoju różnych gałęzi techniki włókienniczej.

Można się spodziewać, że następne tomiki uzupełnią obraz techniki starożytnej dalszymi jej gałęziami.

E. O.

Paul Oskar Kristeller, *The Classics and Renaissance Thought*, Cambridge (Massachusetts) 1955, stron 106. Harvard University Press.

Problem wpływu klasyków myśli starożytnej na twórczość pisarzy epoki Renesansu jest zagadnieniem kluczowym, stanowiącym przedmiot gruntownych studiów i ostrych sporów.

Kwestię tę podjął ostatnio profesor filozofii Uniwersytetu Columbia, Paul Oskar Kristeller. Ostatecznym rezultatem jego rozważań jest wniosek, że w zakresie recepcji literatury klasycznej Renesans nie oznaczał bynajmniej ostrego zerwania z tradycją, lecz raczej był tej tradycji kontynuatorem i modyfikatorem.